

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ערבי נחל - הגדילות על הנחל, פרט לצפצפה הגדילה בין ההרים.	תנו רבנן:											
מאי קראה (יחזקאל יז) קח על מים רבים צפצפה שמו.	רבי זירא:											
ודילמא פרושי קא מפרש, קח על מים רבים ומאי ניהו צפצפה	אמר ליה אביי:											
אם כן מאי שמו?												
אמר הקדוש ברוך הוא: אני אמרתי שיהו ישראל לפני קח על מים רבים, ומאי ניהו - ערבה. והן שמו עצמן כצפצפה שבהרים.	רבי אבהו:											
קח על מים רבים צפצפה שמו	איכא דמתני לה להאי קרא אמתניתא:											
ודילמא פרושי קא מפרש, קח על מים רבים מאי ניהו - צפצפה.	מתקיף לה רבי זירא:											
אם כן מאי שמו												
אמר הקדוש ברוך הוא: אני אמרתי שיהו ישראל לפני קח על מים רבים, ומאי ניהו ערבה, והן שמו עצמן כצפצפה שבהרים.	רבי אבהו:											
אי זהו ערבה ואיזהו צפצפה? ערבה קנה שלה אדום, ועלה שלה משוך, ופיה חלק. צפצפה, קנה שלה לבן, ועלה שלה עגול, ופיה דומה למגל.	תנו רבנן:											
דומה למגל - כשר, דומה למסר - פסול	והא תניא:											
כי תניא ההיא - בחילפא גילא.	אביי:											
שמע מינה האי חילפא גילא כשר להושענא.	אביי:											
פשיטא												
מהו דתימא: הואיל ואית ליה שם לווי - לא נתכשר, קא משמע לן.												
ואימא הכי נמי?												
ערבי נחל אמר רחמנא, מכל מקום.												
הני תלת מילי אשתני שמייהו מכי חרב בית המקדש:	רב חסדא:											
חלפתא ערבתא, ערבתא חלפתא, מאי נפקא מינה - ללולב.												
שיפורא חצוצרתא חצוצרתא שיפורא, מאי נפקא מינה - לשופר של ראש השנה.												
פתורתא פתורא, פתורא פתורתא, למאי נפקא מינה - למקח וממכר.												
בי כסי הובלילא, הובלילא בי כסי, למאי נפקא מינה - למחט הנמצא בעובי בית הכסות.	אביי אף אני אומר:											
בבל בורסיף, בורסיף בבל, למאי נפקא מינה - לגיטי נשים.	רבא בר יוסף אף אני אומר:											
שלשה הדסים ושתי ערבות לולב אחד ואתרוג אחד, אפילו שנים קטומים ואחד אינו קטום.	רבי ישמעאל:											
אפילו שלשתן קטומים.	רבי טרפון:											
כשם שלולב אחד ואתרוג אחד, כך הדס אחד וערבה אחת.	רבי עקיבא:											
(ויקרא כג) פרי עץ הדר - אחד, כפת תמרים - אחד, ענף עץ עבת - שלשה, ערבי נחל - שנים, ואפילו שנים קטומים. ואחד שאינו קטום.	תניא, רבי ישמעאל:											
שלשה, ואפילו שלשתן קטומים.	רבי טרפון:											
כשם שלולב אחד ואתרוג אחד כך הדס אחד וערבה אחת.	רבי עקיבא:											
יכול יהא אתרוג עמהן באגודה אחת?	אמר לו רבי אליעזר:											
וכי נאמר פרי עץ הדר וכפת תמרים? והלא לא נאמר אלא כפת.	אמרת:											

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ומנין שמעכבין זה את זה												לד:
תלמוד לומר ולקחתם - שתהא לקיחה תמה.												לד:
ורבי ישמעאל, מה נפשך: אי שלימין בעי - ליבעי נמי כולהו, אי לא בעי שלימין - אפילו חד נמי לא												לד:
חזר בו רבי ישמעאל.	ביראה אמר רבי אמי:											לד:
הלכה כרבי טרפון.	רב יהודה אמר שמואל:											לד:
ואזדא שמואל לטעמיה												לד:
אשוו וזבינו, ואי לא - דרישנא לכו כרבי טרפון.	דאמר להו שמואל להנהו דמזבני אסא:											לד:
מאי טעמא?												לד:
אילימא משום דמיקל												לד:
ולידרוש להו כרבי עקיבא דמיקל טפי												לד:
תלתא קטומי - שכיחי, חד ולא קטום - לא שכיח.												לד:
אתרוג הגזול והיבש - פסול.												לד:
של אשרה ושל עיר הנדחת - פסול.												לד:
של ערלה - פסול												לד:
של תרומה טמאה פסול												לד:
של תרומה טהורה - לא יטול, ואם נטל - כשר.												לד:
של דמאי, בית שמאי פוסלין	[בית שמאי]											לד:
מכשירין.	בית הלל:											לד:
של מעשר שני בירושלים - לא יטול, ואם נטל - כשר.												לד:
עלתה חזוית על רובו, נטלה פטמתו, נקלף, נסדק, ניקב וחסר כל שהוא - פסול. עלתה חזוית על מיעוטו, נטל עוקצו, ניקב ולא חסר כל שהוא - כשר.												לד:
אתרוג הכושי פסול.												לד:
והירוק ככרתי, רבי מאיר מכשיר	[רבי מאיר]											לד:
פוסל.	רבי יהודה:											לד:
שיעור אתרוג הקטן רבי מאיר אומר: כאגוז	[רבי מאיר]											לד:
כביצה	רבי יהודה:											לד:
ובגדול - כדי שיאחזו שנים בידו, דברי רבי יהודה.	[רבי יהודה]											לד:
אפילו אחד בשתי ידיו.	רבי יוסי:											לד:
(ויקרא כג) פרי עץ הדר - עץ שטעם עצו ופריו שוה, הוי אומר זה אתרוג.	תנו רבנן:											לד:
ואימא פלפלין?												לד:
ממשמע שנאמר (ויקרא יט) ונטעתם כל עץ איני יודע שהוא מאכל? מה תלמוד לומר עץ מאכל - עץ שטעם עצו ופריו שוה, הוי אומר זה פלפלין. ללמדך שהפלפלין חייבין בערלה. ואין ארץ ישראל חסרה כלום, שנאמר (דברים ח) לא תחסר כל בה.	כדנתיא, היה רבי מאיר אומר:											לד:
התם משום דלא אפשר. היכי נעביד? ננקוט חדא - לא מינכרא לקיחתה, ננקוט תרי או תלתא - פרי אחד אמר רחמנא, ולא שנים ושלשה פירות, הלכך לא אפשר.												לד:

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא												
אל תקרי הדר אלא הדיר, מה דיר זה - יש בו גדולים וקטנים, תמימים ובעלי מומין, הכי נמי - יש בו גדולים וקטנים תמימים ובעלי מומין.	רבי:											לה.
אטו שאר פירות לית בהו גדולים וקטנים תמימים ובעלי מומין?												לה.
אלא הכי קאמר: עד שבאין קטנים עדיין גדולים קיימים.	[רבי]											לה.
אל תקרי הדר אלא - דבר שדר באילנו משנה לשנה.	רבי אבהו:											לה.
אל תקרי הדר אלא הדור שכן בלשון יווני קורין למים הדור ואיזו היא שגדל על כל מים - הוי אומר זה אתרוג.	בן עזאי:											לה.
של אשרה ושל עיר הנדחת פסול.												לה. <
מאי טעמא?												לה.
כיון דלשרפה קאי, כתותי מיכתת שיעוריה.												לה.
של ערלה פסול.												לה. <
מאי טעמא?												לה.
פליגי בה רבי חייה בר אבין ורבי אסי.												לה.
לפי שאין בה היתר אכילה	וחד אמר: [רבי חייה בר אבין/רבי אסי]											לה.
וחד אמר: לפי שאין בה דין ממון.	וחד אמר: [רבי חייה בר אבין/רבי אסי]											לה.
קא סלקא דעתיה: מאן דבעי היתר אכילה - לא בעי דין ממון, ומאן דבעי דין ממון - לא בעי היתר אכילה.												לה.
של תרומה טמאה פסול.	תנן:											לה.
בשלמא למאן דאמר לפי שאין בה היתר אכילה - שפיר, אלא למאן דאמר לפי שאין בה דין ממון - אמאי?												לה.
אלא, בהיתר אכילה, כולי עלמא לא פליגי דבעינן, כי פליגי - בדין ממון.												לה.
היתר אכילה בעינן, דין ממון לא בעינן.	מר סבר:											לה.
דין ממון נמי בעינן.	ומר סבר:											לה.
מאי בינייהו?												לה.
איכא בינייהו מעשר שני שבירושלים אליבא דרבי מאיר.												לה.
למאן דאמר לפי שאין בה היתר אכילה - הרי יש בה היתר אכילה												לה.
למאן דאמר לפי שאין בה דין ממון - מעשר שני ממון גבוה הוא.												לה.
תסתיים דרבי אסי דאמר לפי שאין בה דין ממון												לה.
אתרוג של מעשר שני לדברי רבי מאיר - אין אדם יוצא בו ידי חובתו ביום טוב, לדברי חכמים - אדם יוצא בו ידי חובתו ביום טוב	דאמר רבי אסי:											לה.
תסתיים.												לה.
אתרוג של מעשר שני, לדברי רבי מאיר - אין אדם יוצא בו ידי חובתו ביום טוב, לדברי חכמים - אדם יוצא בו ידי חובתו ביום טוב.	גופא, אמר רבי אסי:											לה. <
מצה של מעשר שני, לדברי רבי מאיר - אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח, לדברי חכמים - אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח.	[רבי אסי]											לה.
עיסה של מעשר שני, לדברי רבי מאיר - פטורה מן החלה, לדברי חכמים - חייבת בחלה.	[רבי אסי]											לה.
בשלמא עיסה - כתיב (במדבר טו) ראשית ערסתכם, אתרוג נמי - כתיב לכם משלכם. אלא מצה, מי כתיב מצתכם?	מתקיף לה רב פפא:											לה.

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
--	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא	מאן דאמר											
אתיא לחם לחם, כתיב הכא (דברים טז) לחם עני וכתוב התם (במדבר ט"ו) והיה באלכם מלחם הארץ, מה להלן משלכם ולא משל מעשר - אף כאן משלכם ולא משל מעשר.	רבה בר שמואל, ואיתימא רב יימר בר שלמיה:											
לימא מסייע ליה:												
עיסה של מעשר שני - פטורה מן החלה, דברי רבי מאיר.	[רבי מאיר]											
חייבת בחלה.	חכמים:											
לימא מסייע ליה? היא היא												
אלא: מדבחה פליגי - בהא נמי פליגי, או דלמא: שאני עיסה דאמר קרא (במדבר טו) ערסתכם ערסתכם תרי זימני.												
של תרומה טמאה פסולה												
דלית בה היתר אכילה.												
ושל תרומה טהורה לא יטול.												
פליגי בה רבי אמי ורבי אסי												
מפני שמכשירה	חד אמר: [רבי אמי/רבי אסי]											
וחד אמר מפני שמפסידה.	וחד אמר: [רבי אמי/רבי אסי]											
מאי בינייהו?												
כגון שקרא עליה שם חוץ מקליפתה חיצונה.												
למאן דאמר מפני שמכשירה - איכא.												
למאן דאמר מפני שמפסידה - ליכא.												
ואם נטל כשרה												
למאן דאמר מפני שאין בה היתר אכילה - הרי יש בה היתר אכילה												
למאן דאמר לפי שאין בה דין ממון - הרי יש בה דין ממון.												
ושל דמאי												
מאי טעמייהו דבית הלל?												
כיון דאי בעי מפקר להו לנכסיה, והוי עני וחזי ליה - השתא נמי לכם קרינא ביה.	[בית הלל]											
מאכילין את העניים דמאי ואת אכסנאי דמאי.	דתנן:											
ובית שמאי												
עני לא אכיל דמאי	[בית שמאי]											
מאכילין העניים דמאי ואת האכסנאים דמאי.	דתנן:											
אין מאכילין את העניים ואת האכסנאים דמאי	ואמר רב הונא: תנא, בית שמאי אומרים:											
מאכילים את העניים דמאי ואת האכסנאים דמאי.	בית הלל:											
של מעשר שני שבירושלים.												
למאן דאמר מפני שמכשירה - הרי מכשירה.												
למאן דאמר מפני שמפסידה - הרי מפסידה.												
ואם נטל כשרה.												

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קשיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	---

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
למאן דאמר מפני שאין בה היתר אכילה - דברי הכל												לה:
למאן דאמר לפי שאין בה דין ממון, הא מני - רבנן היא.												לה:
עלתה חזוית.												לה:
לא שנו אלא במקום אחד, אבל בשנים ושלושה מקומות - כשר.	רב חסדא: דבר זה רבינו הגדול אמרו, המקום יהיה בעזרו:											לה:
אדרבה, בשנים ושלושה מקומות הוה ליה כמנומר, ופסול.	רבא:											לה:
על מיעוטו - כשר.	אלא אי אתמר אסיפא אתמר:											לה:
לא שנו אלא במקום אחד, אבל בשנים ושלושה מקומות - הוה ליה כמנומר, ופסול.	רב חסדא: דבר זה רבינו הגדול אמרו, והמקום יהיה בעזרו:											לה:
ועל חוטמו, ואפילו במשהו נמי פסול.	רבא:											לה:
נטלה פטמתו.												לה:
נטלה בוכנתו.	תנא רבי יצחק בן אלעזר:											לה:
נקלף												לה:
האי אתרוגא דאגליד כאדינא סומקא - כשרה.	רבא:											לה:
נקלף פסול	והא אנן תנן:											לה:
לא קשיא - הא - בכולה, הא - במקצתה.												לה:
נסדק ניקב.												לו.
ניקב נקב מפולש - במשהו, ושאינו מפולש - בכאסר.	תני עולא בר חנינא:											לו.
נולדו באתרוג סימני טרפה מהו?	בעי רבא:											לו.
מאי קמיבעיא ליה? אי נקלף - תנינא, אי נסדק - תנינא, אי ניקב - תנינא.												לו.
כי קא מיבעיא ליה - כדעולא אמר רבי יוחנן:												לו.
ריאה שנשפכה כקיתון - כשרה.	[עולא אמר רבי יוחנן]											לו.
והוא דקיימא סימפנהא	ואמר רבא:											לו.
הא לא קיימי סימפנהא - טרפה.												לו.
הכא מאי? דלמא התם הוא דלא שליט בה אוירא - הדר בריא, אבל הכא דשליט בה אוירא - סרוחי מסרחת, או דלמא לא שניא?												לו.
אתרוג תפות, סרוח, כבוש, שלוק, כושי, לבן, ומנומר - פסול. אתרוג ככדור - פסול	תא שמע: [ת"ק]											לו.
אף התיום.	יש אומרים:											לו.
אתרוג הבוסר, רבי עקיבא - פסול	[רבי עקיבא]											לו.
מכשירין.	חכמים:											לו.
גדלו בדפוס ועשאו כמין בריה אחרת - פסול.												לו.
תפות, סרוח	קתני מיהת:											לו.
מאי לאו: תפוח - מבחוץ, וסרוח - מבפנים												לו.
לא, אידי ואידי מבחוץ, ולא קשיא: הא - דתפח אף על גב דלא סרח, הא - דסרח אף על גב דלא תפח.												לו.
אתרוג כושי פסול.	אמר מר:											לו.

סוכה לד. - סוכה מא.

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה מקרא-key:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא												
אין אוגדין את הלולב אלא במינו, דברי רבי יהודה.	[רבי יהודה]											
אפילו בחוט במשיחה.	רבי מאיר:											
מעשה באנשי ירושלים שהיו אוגדין את לולביהן בגימוניות של זהב.	אמר רבי מאיר:											
במינו היו אוגדין אותו מלמטה.	אמרו לו:											
אפילו בסיב אפילו בעיקרא דדיקלא.	רבא:											
מאי טעמא דרבי יהודה	ואמר רבא:											
לולב צריך אגד	קסבר: [רבי יהודה]											
ואי מייתי מינא אחרינא הוה חמשה מיני.												
מנא אמינא לה דסיב ועיקרא דדיקלא מינא דלולבא הוא	ואמר רבא:											
(ויקרא כג) בסוכות תשבו - סוכה של כל דבר, דברי רבי מאיר.	דתניא: [רבי מאיר]											
אין סוכה נוהגת אלא בארבעה מינים שבלולב. והדין נותן: ומה לולב שאין נוהג בלילות כבימים - אינו נוהג אלא בארבעת מינין, סוכה שנוהגת בלילות כבימים - אינו דין שלא תהא אלא בארבעת מינין?	רבי יהודה:											
כל דין שאתה דין תחלתו להחמיר וסופו להקל - אינו דין, לא מצא ארבעת מינין - יהא יושב ובטל, והתורה אמרה, בסוכות תשבו שבעת ימים - סוכה של כל דבר. וכן בעזרא אומר (נחמיה ח) צאו ההר והביאו עלי זית ועלי עץ שמן ועלי הדס ועלי תמרים ועלי עץ עבת לעשות סכות ככתוב.	אמרו לו:											
(ורבי יהודה סבר: הני - לדפנות, עלי הדס ועלי תמרים ועלי עץ עבות - לסכך)	[רבי יהודה]											
מסככין בנסרין, דברי רבי יהודה.	ותנן: [רבי יהודה]											
אלמא: סיב ועיקרא דדיקלא מינא דלולבא הוא, שמע מינה.												
ומי אמר רבי יהודה ארבעת מינין - אין, מידי אחרינא - לא												
סיככה בנסרים של ארז שיש בהן ארבעה טפחים - דברי הכל פסולה	והתניא: [ד"ה]											
אין בהן ארבעה טפחים - רבי מאיר פוסל	[רבי מאיר]											
מכשיר.	רבי יהודה:											
שאם יש בין נסר לנסר כמלא נסר - שמניח פסל ביניהן וכשירה.	ומודה רבי מאיר:											
מאי ארז - הדס' כדרבה בר רב הונא												
עשרה מיני ארזים הן, שנאמר (ישעיהו מא) אתן במדבר ארז שטה והדס וגו'.	דאמר רבה בר רב הונא, אמרי בי רב:											
אפילו במשיחה כו'.	רבי מאיר:											
מעשה ביקירי ירושלים שהיו אוגדין את לולביהן בגימוניות של זהב	תניא, אמר רבי מאיר:											
משם ראיה? במינו היו אוגדין אותו מלמטה.	אמרו לו:											
אמר להו רבה להנהו מגדלי הושענא דבי ריש גלותא. כי גדליתו הושענא דבי ריש גלותא - שירי ביה בית יד, כי היכי דלא תיהוי חציצה.	[רבה]											
כל לנאותו אינו חוצץ.	רבא:											
לא לינקיט איניש הושענא בסודרא, דבעינא לקיחה תמה, וליכא.	ואמר רבה:											
לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה.	רבא:											
מנא אמינא לה דלקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה	רבא:											
אזוב קצר מספקו בחוט ובכוש וטובל ומעלה, ואוחז באזוב ומזה.	דתנן:											
אמאי? (במדבר יט) ולקח וטבל אמר רחמנא												

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
--	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
אלא לאו שמע מינה: לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה.												
ממאי? דלמא שאני התם, כיון דחבריה - כגופיה דמי.												
אלא מהכא:												
נפל משפופרת לשוקת - פסול	[תנן]											
הא הפילו הוא - כשר												
אמאי? (במדבר יט) ולקחו ונתן אמר רחמנא												
אלא לאו שמע מינה: לקיחה על ידי דבר אחר שמה לקיחה.												
לא לדוץ איניש לולבא בהושענא, דדלמא נתרי טרפי והוי חציצה.	ואמר רבה:											
מין במינו אינו חוצץ.	רבא:											
לא ליגזז איניש לולבא בהושענא, דמשתיירי הוצא, והוי חציצה.	ואמר רבה:											
מין במינו אינו חוצץ.	רבא:											
הדס של מצוה אסור להריח בו, אתרוג של מצוה - מותר להריח בו. מאי טעמא? הדס דלריחא קאי, כי אקצייה - מריחא אקצייה, אתרוג דלאכילה קאי - כי אקצייה מאכילה אקצייה.	ואמר רבה:											
הדס במחובר - מותר להריח בו, אתרוג במחובר - אסור להריח בו. מאי טעמא? הדס דלהריח קאי, אי שרית ליה - לא אתי למגזייה, אתרוג דלאכילה קאי, אי שרית ליה - אתי למגזייה.	ואמר רבה:											
לולב בימין, ואתרוג בשמאל. מאי טעמא? הני תלתא מצות, והאי חדא מצוה.	ואמר רבה:											
מאי טעם לא מברכינן אלא על נטילת לולב?	אמר ליה רבי ירמיה לרבי זריקא:											
הואיל וגבוה מכולן.	[רבי זריקא]											
ולגבהיה לאתרוג, ולבריך	[רבי ירמיה]											
הואיל ובמינו גבוה מכולן.	אמר ליה: [רבי זריקא]											
והיכן היו מנענעין? בהודו לה' תחילה וסוף, ובאנא ה' הושיעה נא, דברי בית הלל	[בית הלל]											
אף באנא ה' הצליחה נא.	בית שמאי:											
צופה הייתי ברבן גמליאל ורבי יהושע, שכל העם היו מנענעין את לולביהן, והם לא נענעו אלא באנא ה' הושיעה נא.	רבי עקיבא:											
נענעו מאן דכר שמיה?												
כל לולב שיש בו שלשה טפחים כדי לנענע בו - כשר.	התם קאי:											
היכן מנענעין.	וקאמר:											
שתי הלחם ושני כבשי עצרת כיצד הוא עושה? מניח שתי הלחם על גבי שני הכבשין, ומניח ידו תחתיהן ומניף, ומוליך ומביא, מעלה ומוריד, שנאמר (שמות כט) אשר הונף ואשר הורם.	תנן התם:											
מוליך ומביא - למי שהארבע רוחות שלו, מעלה ומוריד - למי שהשמים והארץ שלו.	רבי יוחנן:											
מוליך ומביא - כדי לעצור רוחות רעות, מעלה ומוריד - כדי לעצור טללים רעים.	במערבא מתנו הכי, אמר רבי חמא בר עוקבא אמר רבי יוסי ברבי חנינא:											
זאת אומרת שירי מצוה מעכבין את הפרוענות. שהרי תנופה שירי מצוה היא, ועוצרת רוחות וטללים רעים.	רבי יוסי בר אבין, ואיתימא רבי יוסי בר זבילא:											
וכן כלולב.	ואמר רבא:											
ממטי ליה ומייתי ליה, אמר: דין גירא בעיניה דסטנא.	רב אחא בר יעקב:											

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ולאו מלתא היא, משום דאתי לאיגרווי ביה.												
מי שבא בדרך ולא היה בידו לולב ליטול - לכשיכנס לביתו יטול על שלחנו.												
לא נטל שחרית - יטול בין הערבים, שכל היום כשר ללולב.												
נטלו על שלחנו	אמרת:											
למימרא - דמפסיק.												
אם התחילו - אין מפסיקין	ורמינהו:											
לא קשיא: הא - דאיכא שהות ביום, הא - דליכא שהות ביום.	רב ספרא:											
מאי קושיא? דלמא הא דאורייתא, הא דרבנן.	רבא:											
אי קשיא - הא קשיא:	אלא אמר רבא:											
לכשיכנס לביתו נוטלו על שלחנו	[תנן]											
אלמא דמפסיק.												
לא נטל שחרית - יטול בין הערבים	והדר תני:											
אלמא: לא מפסיק												
לא קשיא: הא - דאיכא שהות ביום, הא - דליכא שהות ביום.	רב ספרא:											
מאי קושיא? דלמא מצוה לאפסוקי, ואי לא פסיק - יטול בין הערבים, שכל היום כשר ללולב.	רבי זירא:											
לעולם כדאמרין מעיקרא, ודקשיא לך הא דאורייתא הא דרבנן - הכא ביום טוב שני דרבנן, עסקינן.	אלא אמר רבי זירא:											
דיקא נמי												
מי שבא בדרך ואין בידו לולב	מדקתני:											
דאי סלקא דעתך ביום טוב ראשון - מי שרי?												
מי שהיה עבד או אשה או קטן מקריין אותו - עונה אחריהן מה שהן אומריין, ותבא לו מאירה.												
אם היה גדול מקרא אותו - עונה אחריו הללויה												
מקום שנהגו לכפול - יכפול, לפשוט - יפשוט, לברך - יברך, הכל כמנהג המדינה.												
בן מברך לאביו, ועבד מברך לרבו, ואשה מברכת לבעלה. אבל אמרו חכמים. תבא מאירה לאדם שאשתו ובניו מברכין לו.	באמת אמרו:											
הלכתא גבירתא איכא למשמע ממנהגא דהילא'	רבא:											
הוא אומר הללויה והן אומרים הללויה - מכאן שמצוה לענות הללויה.												
הוא אומר (תהלים קיג) הללו עבדי ה' והן אומריין הללויה - מכאן שאם היה גדול מקרא אותו עונה אחריו הללויה.												
הוא אומר הודו לה' והן אומרים הודו לה' - מכאן שמצוה לענות ראשי פרקים.												
מצוה לענות ראשי פרקים.	אתמר נמי, אמר רב חנן בר רבא:											
הוא אומר אנא ה' הושיעה נא והן אומרים אנא ה' הושיעה נא מכאן שאם קטן מקרא אותו - עונין אחריו מה שהוא אומר.												
הוא אומר אנא ה' הצליחה נא והן אומרים אנא ה' הצליחה נא - מכאן שאם בא לכפול כופל.												
הוא אומר ברוך הבא והן אומרים בשם ה' מכאן לשומע כעונה.												
שמע ולא ענה מהו?	בעו מיניה מרבי חייא בר אבא:											

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת-story מעשה-עשה מקרא-key:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
--	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא	אמר להו: [רבי חייא בר אבא]											
חכימא וספריא ורישי עמא ודרשיא אמרו: שמע ולא ענה - יצא.	אמר להו: [רבי חייא בר אבא]											
מנין לשומע כעונה - דכתיב (מלכים ב כב) את כל דברי הספר אשר קרא מלך יהודה, וכי יאשיהו קרא? והלא שפן קרא, דכתיב ויקראהו שפן לפני המלך אלא מכאן לשומע כעונה.	אתמר נמי, אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא:											
ודילמא בתר דקראנהו שפן קרא יאשיהו?												
לא סלקא דעתך, דכתיב (מלכים ב כב) יען רך לבבך ותכנע לפני ה' בשמעך, בשמעך ולא בקראך.	רב אחא בר יעקב:											
לא לימא איניש ברוך הבא והדר בשם ה' אלא ברוך הבא בשם ה' בהדדי.	רבא:											
לא לימא איניש יהא שמיא רבא והדר מברך, אלא יהא שמיא רבא מברך בהדדי.	רבא:											
משה, שפיר קאמרת?	אמר ליה רב ספרא:											
אלא: התם והכא אסוקי מילתא הוא, ולית לן בה.	[רב ספרא]											
מקום שנהגו לכפול.												
רבי כופל בה דברים	תנא:											
מוסיף בה דברים.	רבי אלעזר בן פרטא:											
מאי מוסיף?	אביי:											
מוסיף לכפול מאודך ולמטה.												
לברך יברך.												
לא שנו אלא לאחריו, אבל לפניו - מצוה לברך.	אביי:											
כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן.	דאמר רב יהודה אמר שמואל:											
ומאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא												
דכתיב (שמואל ב יח) וירץ אחימעץ דרך הכתר ויעבר את הכושי.	דאמר רב נחמן בר יצחק:											
מהכא (בראשית לג) והוא עבר לפניהם.	אביי:											
ואיבעית אימא: מהכא, (מיכה ב) ויעבר מלכם לפניהם וה' בראשם.												
הלוקח לולב מחבירו בשביעית - נותן לו אתרוג במתנה, לפי שאין רשאי ללוקחו בשביעית.												
לא רצה ליתן לו במתנה מהו?												
מבליע ליה דמי אתרוג בלולב.	רב הונא:											
וליתיב ליה בהדיא												
לפי שאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ.												
אין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ יותר ממזון של סעודות. ואם מסר - יאמר: הרי מעות הללו יהו מחוללין על פירות שיש לי בתוך ביתי ובא ואוכלן בקדושת שביעית. במה דברים אמורים - בלוקח מן המופקר. אבל בלוקח מן המשומר, אפילו בכחצי איסר - אסור.	דתניא:											
ומן המופקר של סעודות ותו לא?	מתב רב ששת:											
הפיגם, והירבוזין, והשיטים, וחלגלוגות, והכוסבר שבהרים, והכרפס שבנהרות, והגרגר של אפר - פטורין מן המעשר, וניקחין מכל אדם בשביעית, לפי שאין כיוצא בהן נשמך	ורמינהי:											
בכדי מן שנו.	הוא מותיב לה והוא מפרק לה: [רב ששת]											
מאי משמע דהאי מן לישנא דמוזני הוא												

OHR SOMAYACH אוהר שמח
TANENBAUM COLLEGE
www.ohr.edu

Talmud Navigator

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסיקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

סוכה-לולב הגזול	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מימרא	מאן דאמר											
לאכלה ולא למלוגמא.	כדתניא:	■	!									מ.
אתה אומר לאכלה ולא למלוגמא, או אינו אלא ולא לכבוסה?		ז										מ.
כשהוא אומר לכם - הרי לכבוסה אמור, הא מה אני מקיים לאכלה - לאכלה ולא למלוגמא.		!										מ.
מה ראית לרבות את הכבוסה ולהוציא את המלוגמא?		ז										מ.
מרבח אני את הכבוסה - ששוה בכל אדם, ומוציא את המלוגמא - שאינה שוה לכל אדם.		!										מ:
מאן תנא להא, דתנו רבנן:									^			מ:
לאכלה ולא למלוגמא, לאכלה ולא לזילוף, לאכלה ולא לעשות ממנה אפיקטיוזין.	[תנו רבנן]								■	^		מ:
כמאן - כרבי יוסי. דאי רבנן - הא איכא נמי משרה וכבוסה.									!			מ:
אין שביעית מתחללת אלא דרך מקח.	רבי אלעזר:								■	■	◆	מ:
בין דרך מקח בין דרך חילול.	רבי יוחנן:								■	■	◆	מ:
מאי טעמא דרבי אלעזר										^		מ:
דכתיב (ויקרא כה) בשנת היובל הזאת וגו' וסמך ליה וכי תמכרו ממכר - דרך מקח, ולא דרך חילול.	[רבי אלעזר]								!			מ:
ורבי יוחנן מאי טעמא										^		מ:
דכתיב כי יובל היא קדש מה קדש - בין דרך מקח בין דרך חילול, אף שביעית - בין דרך מקח בין דרך חילול.	[רבי יוחנן]								!			מ:
ורבי יוחנן, האי כי תמכרו ממכר מאי עביד ליה?									ז			מ:
מיבעי ליה לכדדרי יוסי בר חנינא.	[רבי יוחנן]								!			מ:
בוא וראה כמה קשה אבקה של שביעית וכו', אדם נושא ונותן בפירות שביעית - לסוף מוכר את מטלטליו ואת כליו, שנאמר בשנת היובל הזאת תשבו איש אל אחוזתו וסמך ליה וכי תמכרו ממכר לעמיתך וגו'.	דתניא, אמר רבי יוסי בר חנינא:								■	!		מ:
ורבי אלעזר, האי קרא דרבי יוחנן מאי עביד ליה?									ז			מ:
מיבעי ליה לכדתניא:	[רבי אלעזר]								!			מ:
(ויקרא כה) כי יובל היא קדש מה קדש תופס את דמיו - אף שביעית תופסת את דמיה.	[תניא]								■	!		מ:
תניא כוותיה דרבי אלעזר, ותניא כוותיה דרבי יוחנן.											■	מ:
תניא כוותיה דרבי אלעזר:											■	מ:
שביעית תופסת את דמיה, שנאמר כי יובל היא קדש תהיה לכם, מה קדש תופס את דמיו ואסור - אף שביעית תופסת את דמיה ואסורה.	[תניא]								■	■		מ:
אי מה קדש תפס דמיו ויוצא לחולין, אף שביעית תופסת את דמיה ויוצאת לחולין									ז			מ:
תלמוד לומר תהיה - בהוייתה תהא. הא כיצד? לקח בפירות שביעית בשר - אלו ואלו מתבערין בשביעית, לקח בבשר דגים - יצא בשר ונכנסו דגים, לקח בדגים יין - יצאו דגים ונכנס יין, לקח ביין שמן - יצא יין ונכנס שמן. הא כיצד? אחרון אחרון נכנס בשביעית, ופרי עצמו אסור.									!			מ:
מדקתני לקח לקח אלמא: דרך מקח - אין, דרך חילול - לא.											■	מ:
תניא כוותיה דרבי יוחנן:											■	מ:
אחד שביעית ואחד מעשר שני מתחללין על בהמה חיה ועוף, בין חייך בין שחוטין, דברי רבי מאיר.	[תניא][רבי מאיר]								◆	■		מ:
על שחוטין - מתחללין, על חייך - אין מתחללין, גזירה שמא יגדל מהן עדרים.	חכמים:								◆	■		מ:
מחלוקת בזכרים, אבל בנקבות - דברי הכל על שחוטין מתחללין, על חייך אין מתחללין, גזירה שמא יגדל מהן עדרים.	רבא:									■		מ:
מחלוקת בפרי ראשון, אבל בפרי שני - דברי הכל בין דרך מקח בין דרך חילול.	רב אשי:										■	מא.

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
מזל	◇		ז	■						
מזל	◇			!						
מזל	◇		ז	■						
מזל			ז							
מזל	◇		■							
מזל	◇		ז	■						
מזל	◇			!						